

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Sect. 1. Historica descriptio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

EX	}	COMES NOVELLARIÆ. Nouellaria: <i>Novellara.</i>
FAMI-		PRINCEPS BOSSOLENSIS. Bossulum: <i>Bosso-</i>
LIA		<i>lo.</i>
MAN-		MARCHIO CASTILIONÆVS STIVERÆVS: <i>Castiglio</i>
TVA-		<i>de la Stiuere.</i>
NA.		DOMINVS SOLFARINI. Solfarinum: <i>Solfarino.</i>

§. I. De Ducatu Mediolanensi, & ditionibus ei insertis.

EVOLVERE debemus hoc §. præcipuam Longobardiæ partem, quam Hispanus magnâ sollicitudine tueretur, vocâtque Antemurale regni Neapolitani; quam accipit clientelarem ab Imperatore, ex quo & cæteri Principes, si paucos excipias, pendere dicuntur.

SECT. I. *Historica descriptio.*

N V M. I. *Nomen.*

NOMEN accepit à primaria vrbe, eâque amplissima Mediolano; ac primùm Principatus fuit, seu Dominium; tandem in Ducatum transit an. 1395. per Venceslaum Imperatorem in gratiam Ioan. Galeatij.

N V M. 2. *Qualitas Ducatus Mediolanensis.*

OLIM latissimè patuit hic Ducatus, siquidem Galeatius primus Dux accepit à Venceslao Imperatore an. Christi 1395. Brixia, Bergomum, Comum, Nouariam, Vercellas, Alexandriam, Dertonam, Bobium, Placentiam, Rhegium, Parmam, Cremonam, Laudam, Tridentum, Cremam, &c. Veronam, Vicentiam, Feltrium, Bellunum, & alias plerasque ditiones; Pisas etiam idem Galeatius ab Apianis redemit, aliquot vrbes ademit Mantuano, ac supra reliquos Principes Italiæ caput extulit. Sed sub eius filio Ioanne Mariâ ditiones aliquot distractæ sunt: Pisa Florentinis venditæ, Verona & Vicentia sese Venetis submiserunt, & sensim ad eum statum quem nunc videmus hæc ditio redacta est.

Nunc verò (inquit *Guarinus*) complectitur tantùm ciuitates decem cum earum territoriis Mediolanum, Ticinum seu Papiam,

Parall. Geogr. Tom. II.

FFFF

Cremonam, Laudam, Dertonam, Alexandriam, Comum, Nouariam, Bobium, & Vigeuanum.

Itaque *longitudo* eius desumitur à pago Rusca in regionibus Inalpinis, ferè Sabuloneram vsque; quod spatium complectitur circuli maioris duos gradus cum dimidio, ac proinde 150. millia pass. Francicas leucas 75. Germanicas 37 cum dimidia. *Latitudo* à Sauiuione *Sauignone* in limite Genuensi ad montem sancti Gothardi planè longitudini similis est, videlicet 2 graduum cum dimidio maioris circuli. Circuitus denique peritiorum iudicio est 300. mil. passuum.

N V M. 3. *Qualitas huius regionis.*

REGIO tota imprimis rigua est multis fluuiolis interscissa, multis lacubus distincta; in cilibus plurimis in omnem partem deductis diues. Circa Mediolanum tanta oryzae copia prouenit, vt per vniuersam Italiam, ac Galliam distribuatur. Ager Cremonensis vini feracissimus est ac fructuum, Ticinensis lini, Laudensis pascuorum: laudantur huius regionis casei, quorum se vidisse aliquos, ait Leander, 500. librarum.

N V M. 4. *Politia Ducatus Mediolanensis.*

REGIMEN POLITICVM huius regionis ita se habet: præest Gubernator *le Gouverneur de Milan*, qui Vicarius Generalis dicitur, penes quem arbitrium rerum omnium politicarum, & electio omnium Magistratum, quorum potestas biennio expletur. Assidet Gubernatori Consilium secretum constans ex Generali Duce omnium copiarum militarium, Castellano Mediolanensi, Cancellario, Præsidente Senatus, Præsidente Magistratum oppidanorum, Quæstore Generali, cui aliqui adiunguntur ex Regis gratiâ.

REGIMEN CIVILE. Senatus Mediolanensis constat ex Præsidente & XII. Senatoribus, quorum tres solent esse Hispani, cæteri ex præcipuis ciuitatibus eius Status, è quibus solet ex veteri consuetudine legi *Regens*, qui in Hispania Regi assistat. Ab hoc Senatu nulla appellatio. Omnes Ciuitates & Castella reguntur vt plurimum à duodecim Decurionibus, qui sorte eliguntur è capsâ Consiliariorum qui LX. numerantur: hi autem omnes Decuriones Mediolani degunt.

REDITVS superiori sæculo, vt refert Philippus Cominæus, Ducum feptingenta millia Ducatorum annui reditus erant. Nunc autem Hispanus vulgò octingenta percipit, præter exactiones, & multa onera miseræ plebeculæ à Gubernatoribus impofita. Vnde prouerbium; in Sicilia Hispanos ministros arrodere, in Regno Neapolitano comedere, in Ducatu omnia confumere atque deuorare.

COPIÆ. Hic fcribuntur vulgò tria millia peditum Hispanorum, mille velites, fexcenti equites Cataphraçi: quæ copix etiam aluntur tempore pacis. Sed bello vigente, quod numquam deferuefcit, longè maiores copix educuntur, & eò confluunt ex Hispaniâ, & Regno Neapolitano, Comitatu Tirolenfi, & aliis locis. Tormenta bellica, atque arma hîc tot feruantur, vt ad tutelam vniuerfæ Italiæ fufficere videantur.

PRINCIPES præcipui huius ditionis funt, Marchio Marignani ex Mediceâ Domo, Marchio Triuultius, Comes Borromæi, & alij.

N V M. 5. *Mores huius regionis.*

INGENIOSOS viros totus hic tractus alit, & maximè deditos artibus mechanicis; quare hîc artifices locum dedere prouerbio: euertendum effe Mediolanum vt vniuerfæ Italiæ prouideatur. Lautè & fplendidè veftiri volunt, quare hîc plerique Biantis æmuli omnia fua fecum portant. Minùs zelotypi funt, minùsque vindictæ appetentes quàm reliqui Itali: mulieres operis Phrygij peritiffimæ funt.

N V M. 6. *Principes Mediolanenfes.*

ORIGINEM traxere Duces Mediolanenfes ab Vrberto & Comitibus, vel Vicecomitibus Angeriæ, qui grauiter accepti funt à Friderico Ænobarbo Imperatore. Is Imperator deftruxerat Mediolanum, & Vicarium appofuerat qui Lögobardiæ præflet: Mathæus cognomento Magnus ab Arnulpho Imp. an. 1294. Vicarius conftitutus eft, qui Principum Mediolanenfium auctoritatem vilus eft firmare. Tandem Ioan. Galeatius III. Dux creatus eft à Venceflao, itémque Comes Angeriæ, & vniuerfæ regionis ad lacum Verbanum. Genuit ille è Catharina filiâ Ioannis Regis Francorum Valentinam quæ nupfit Ludouico Turonenfi aliter Ande-

gauensi, Caroli V. Francorum Regis filio, eâ lege, vt si fratres eius morerentur sine liberis Ludouicus in Ducatum succederet. Ex eâ autem natus est Carolus Dux Aurelianensis, & Mediolanensis, pater Ludouici XII. Francorum Regis. Idem Galeatius è Catharina tertiâ coniuge, suscepit filios duos Ioan. Mariam qui patri successit, & cæsus est anno 1412. & Philippum Mariam qui fratri successit, fuitque III. Dux Mediolanensis. Is obiit 1447. sine legitimâ prole, relicta tantùm Blanche Maria, ex concubinâ, quæ nupsit Francisco Sfortiæ. FRANCISCUS SFORTIA vir fortissimus nothus Mutij Cotignolæ post interregnum annorum 2. & sex mensium ex Imperatore exercitus Mediolanensis creatus est Dux IV. suscepitque ex Blanchâ nothâ Philippi Mariæ III. Ducis liberos duos, Galeatium Mariam Sfortiam Duce[m] V. & Ludouicum Mariam qui postea Dux VII. fuit. Galeatius Dux VI. genuit Ioan. Galeatium Duce[m] VI. cuius filius Franciscus Sfortia susceptus ex Isabellâ Alphonfi Neapolitani Regis filiâ exclusus est Ducatu, Duxque fuit Barij. Ludouicus verò Maria Dux VII. à Ludouico XII. Francorum Rege eiectus est anno 1499. & anno sequenti 1500. captus in carcere obiit in Galliâ, postquam ex Beatrice Herculis Estensis filiâ Maximilianum Mariam Sfortiam genuisset, qui Dux VIII. creatus est anno Christi 1512. à Venetis, Hispano, Papa & Heluetiis coniurantibus, tradente ei ciuitatis clauis Episcopo Sedunensi, sicque exclusi sunt Galli cum Ludouico XII. post pugnam cum Heluetiis ad Nouariam. Verùm Franciscus primus cùm duxisset Claudiam filiam Ludouici XII. Alpes transcendit, Heluetios ad Malignanum vicit, urbem arcemque Mediolanensem recepit, & deditum Maximilianum in Galliam misit, vbi obiit in carcere. Sed cùm Carolus V. Mediolanum recepisset Franciscum filium Ludouici VII. Ducis, & fratrem Maximiliani Duce[m] creauit, qui sine liberis mortuus est anno 1535. Sicque ad Hispanos rediit hæc ditio, qui negant conuentionem in nuptiis Valentiniæ ab Imperatore confirmatam esse, ac proinde nullam contendunt: atque hodie ex Imperatore pendere, qui hanc Regi Hispaniæ concessit. Hæc autem paulò implicatiora tibi sic ob oculos ponimus.

Stemma Ducum Mediolanensium.

IOAN. GA- LEA- TIVS Primus DVX	} Ex Catha- rina filiâ Ioan. Re- gis Frâc.	} VA- LEN- TINA, ex quâ	} CARO- LVS Dux Aurelia- nensis	} LVD O- VICVS XII. Rex Galliæ	} CLAVDIA quæ nup- sit Franc. I.
FRANG. SFOR- TIA, cui nati sunt ex Blanchâ nothâ Phil. Ma- riæ III. Ducis.	} GALEA- TIVS MARIA Dux V.	} IOANNES GALEATIVS ex Isabellâ Alphonfi fi- liâ Dux VI.	} FRANCISCVS SFORTIA Dux Barij. BONA DVCISSA Barij, & vxor Sigisnundi Polo- niæ Regis.		
				} LVDOVICVS MARIA Dux VII. exclusus & captus à Ludouico XII. cui ex Beatrice Eftenfi in carcere nati	} MAXIMILIANVS SFORTIA Dux VIII. creatus à con- fœderatis, & captus à Fran- cisco I. Rege Francorum. FRANCISCVS SFORTIA Dux IX. factus à Carolo V. Im- peratore, ex quo ad Hispa- nos transit.

SECT. II. *Ducatus Mediolanensis Geographica descriptio.*

NUM. I. *Synopsis Ducatus Mediolanensis.*

DV- CA- TVS ME-	} PARS	} PARS CAM- PE- S- TRIS	} TERRITORIUM MEDIOLANENSE. <i>Milan.</i> NOVARIENSIS Ager. <i>Nouare.</i> LAVDENSIS Ager. <i>Lodi.</i> CREMONENSIS Ager. <i>Cremona.</i>

FFfff iij